

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان

دانشکده پرستاری و مامایی

تحصیلات تکمیلی

شناسنامه درس Course Syllabus

عنوان درس: اخلاق، قانون و روابط حرفه ای در پرستاری	ماره درس: ۵۰۰۵۵۴
نوع و تعداد واحد: ۱ واحد نظری، ۰/۵ واحد عملی	دروس پیش نیاز: ندارد
فراگیران: ترم ۲ کارشناسی ارش پرستاری سالمندی	نیمسال تحصیلی: دوم سال ۱۴۰۳-۱۴۰۲
زمان کلاس: یکشنبه ۱۸-۱۶	مکان کلاس: شماره ۲۰
مسئول درس: دکتر محسن شهرياری	زمان حضور در دفتر کار: شنبه ۱۶-۱۴
شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۴۹	

Email: shahriari@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: دکتر جعفری، دکتر کشوری، آقایان: دکتر علیمحمدی، دکتر کشاورزبان، دکتر شهرياری

شرح درس:

اخلاق بخش جدایی ناپذیر در حرفه های مراقبت سلامتی و بخصوص پرستاری است. اخلاق زمینه ساز استانداردهای رفتاری و به عنوان یک چارچوب برای انجام مراقبت مبتنی بر اخلاق است. مطالعه اخلاق می تواند به عمل کنندگان در توسعه مهارتهای ضروری برای برآورده ساختن سئوالات فلسفی که در مسائل بالینی با آن روبرو می شوند، کمک نماید. دانستن اخلاق و تئوریهای مربوط به آن می تواند به پرستاران شاغل در بالین به دسته بندی مسائل و مشکلاتی که در بالین با آن مواجه می شوند، کمک کند. در این درس فراگیران ضمن آشنایی با مفاهیم و موضوعات اصلی در اخلاق پرستاری، با نحوه تصمیم گیری اخلاقی و به کار بستن آنها در موقعیتهای بالینی آشنا می شوند.

اهداف کلی:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم زیر بنایی اخلاق پرستاری و روابط حرفه ای و هدایت دانشجویان در راستای بکار بستن اصول و راهنماهای اخلاقی در محیط های آموزشی و بالینی.

اهداف رفتاری:

در پایان این درس با توجه به هدف کلی امید است دانشجویان قادر باشند:

۱. ضرورت اخلاق در علوم سلامت و پرستاری را تعریف کند.
۲. فلسفه و دانش اخلاق در پرستاری را توضیح دهند.
۳. تئوری های اخلاق در اخلاق پزشکی را شرح دهند.
۴. نحوه اخذ و شرایط رضایت آگاهانه را توضیح دهد.
۵. تعارض منافع در مراقبت از فرد را شرح دهد.

۶. اهمیت و ضرورت اخلاق حرفه ای در مراقبت از بیمار را شرح دهند.
۷. مدل های ارتباطی بین پرستار - پزشک و بیمار را توضیح دهند.
۸. اصول تصمیم گیری اخلاقی را توضیح دهند.
۹. روش های حساسیت سازی اخلاقی در پرستاری را توضیح دهند.
۱۰. ارتباط اخلاق، حقوق و قانون در پرستاری را توضیح دهند.
۱۱. چالش های اخلاقی در مراقبت از فرد سالمند را توضیح دهند.
۱۲. موضوعات اخلاقی، قانونی و حقوقی پرستاری مراکز بهداشتی درمانی را اولویت بندی نماید.
۱۳. با مراجعه به یکی از مراکز بهداشتی و درمانی موضوعات اخلاقی مطرح در حوزه روانپرستاری را شناسایی و یک سناریو برای یک بیمار تهیه نماید.
۱۴. در کارگاه، بر اساس یک مورد اخلاقی در بالین، مشکلات و چالش های اخلاقی و راهکار پیشنهادی را ارائه و بصورت کتبی یا فایل تحویل نمایند.

روش تدریس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک): کلیه جلسات بصورت حضوری برگزار خواهد شد.

- ✓ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- ✓ یادگیری مبتنی بر حل مسئله
- ✓ روش یادگیری مبتنی بر مورد و ارائه سناریو
- ✓ قسمت عملی در قالب دو روز کارگاه ۶ ساعته از طریق ارائه سناریو و بحث گروهی و ارائه کارگروهی

ابزار مورد نیاز تدریس:

متناسب با روش تدریس با استفاده از دیتا پروژکتور، کامپیوتر، نرم افزار آفیس، مازیک و وایت بورد

وظایف فراگیران (در جلسات آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

- ۱) حضور به موقع در جلسات آنلاین، نداشتن غیبت و رعایت نظم و ترتیب
- ۲) در صورت غیبت غیر مجاز، به ازای هر جلسه، نیم نمره کسر و بر اساس مقررات دانشکده عمل خواهد شد.
- ۳) در صورت داشتن غیبت بیش از چهار هفدهم کل جلسات، بر اساس مصوبه دانشگاه، دانشجو مجاز به شرکت در امتحان پایان ترم نبوده و برای وی نمره صفر منظور خواهد شد.
- ۴) حضور فعال در کلاس های آنلاین (نظیر گوش دادن فعال و مشارکت در پرسش و پاسخ ها)
- ۵) مطالعه محتوای جلسات آفلاین الزامی است.
- ۶) انجام فعالیت های یادگیری نظیر انجام تکلیف، شرکت در آزمون و گفتگو به منزله حضور دانشجو در کلاس درس محسوب می شود.
- ۷) شرکت در آزمون پایان ترم و کوییز الزامی است.
- ۸) در صورت عدم شرکت در آزمون پایان ترم، بر اساس مقررات، در صورت غیبت غیر موجه، نمره صفر و در صورت غیبت موجه، درس حذف خواهد شد.

- ۹) شرکت در کارگاه پایان دوره الزامی است
 ۱۰) ارزیابی کتبی فعالیتهای گروهی در کارگاه
 ۱۱) کسب حدنصاب نمره به منظور قبول شدن در این واحد درس ۱۴ از ۲۰ معادل ۷۰ از ۱۰۰ می باشد.

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.

بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.

الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجویان در کلاس درس در سقف کمتر از ۴/۱۷ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

- یک جلسه غیبت غیرموجه قابل بخشش
- دو جلسه غیبت غیرموجه کسر ۱ نمره
- سه جلسه غیبت غیرموجه کسر ۲ نمره
- چهار جلسه غیبت غیرموجه کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (۴/۱۷) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجویان و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	انجام تکالیف	۲
۲	حضور فعال در کلاس	۱
۳	کارگاه (نمره فعالیت عملی)	۵
۴	امتحان پایان ترم	۱۲

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

1. Chitty, Kay, K. Beth, B.P. *Professional Nursing Concepts. Challenge*. Saunders Elsevier. 2011
2. Butts JB, Rich KL. *Nursing ethics*: Jones & Bartlett Learning. 2019.
3. Johnstone M-J. *Bioethics: a nursing perspective*: Elsevier Health Sciences; 2019.
4. Fry S, Veatch RM, Taylor C, Taylor CR. *Case studies in nursing ethics*: Jones & Bartlett Learning; 2010.
5. Beauchamp TL, Childress JF. *Principles of biomedical ethics*: Oxford University Press, USA; 2001.

منابع مفید برای مطالعه:

- ۱- شهریاری، محسن و دیگران. در سنامه اخلاق پرستاری و روابط حرفه ای بر اساس سرفصل برنامه آموزشی کارشناسی پرستاری. اصفهان: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ۱۴۰۱.
  - ۲- شهریاری، محسن، صالحی، کبری، هاشمی، مریم‌السادات. مطالعات موردی در اخلاق پرستاری. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان ۱۳۹۹.
  - ۳- لاریجانی، باقر. پزشکی و ملاحظات اخلاقی. چاپ. جلد اول. تهران. انتشارات برای فردا. ۱۳۹۲
- پایگاههای اینترنتی قابل استفاده برای درس:
- ✓ مرکز تحقیقات اخلاق و تاریخ پزشکی
  - ✓ مرکز تحقیقات اخلاق و حقوق پزشکی
  - ✓ **International Centre for Nursing Ethics**

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: اخلاق، قانون و روابط حرفه ای در پرستاری
 شماره درس: ۵۰۰۵۵۴
 نیمسال تمصیلی و سال: دوم ۱۴۰۲-۱۴۰۳
 رشته تمصیلی: کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی
 فراگیران: دانشجویان ترم ۲
 زمان: یکشنبه ۱۸-۱۶
 کلاس: ۲۰
 اساتید درس: دکتر شهرياری، دکتر کشاورزبان، دکتر علیمحمدی، دکتر کشوری

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس

ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
۱	۱۴۰۲/۱۱/۱۵	اهداف درس-تاریخچه و اهمیت اخلاق در پرستاری	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه ، مشارکت در پرسش و پاسخ	آقای دکتر شهرياری
۲	۱۱/۲۹	فلسفه و تئوری های اخلاق و Care ethic	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه ، مشارکت در پرسش و پاسخ	آقای دکتر کشاورزبان
۳	۱۲/۱۳	اصول اخلاق زیستی (اتونومی، سودرسانی، عدم ضرر و عدالت)	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه ، مشارکت در پرسش و پاسخ	آقای دکتر شهرياری
۴	۱۲/۲۰	مفهوم رضایت آگاهانه و تعارض منافع	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه ، مشارکت در پرسش و پاسخ	آقای دکتر شهرياری
۵	۱۴۰۲/۱۱/۱۹	انسان و اخلاق در رویکرد مراقبت کل نگر	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه ، مشارکت در پرسش و پاسخ	آقای دکتر علیمحمدی
۶	۱/۲۶	حساسیت اخلاقی و اصول تصمیم گیری اخلاقی	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه ، مشارکت در پرسش و پاسخ	خانم دکتر کشوری
۷	۲/۲	سلامت و مراقبت معنوی	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه ، مشارکت در پرسش و پاسخ	خانم دکتر جعفری
۸	۲/۹	ایمنی بیمار، خطاهای پرستاری، پیشگیری و گزارش خطا	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه ، مشارکت در پرسش و پاسخ	آقای دکتر شهرياری
۹	۲/۱۶	ملاحظات اخلاقی در درمان بی نتیجه و پایان حیات	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه ، مشارکت در پرسش و پاسخ	آقای دکتر کشاورزبان

خانم دکتر کشوری	مطالعه ، مشارکت در پرسش و پاسخ	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	ارتباط بین بیمار، پرستار و پزشک و انتقال خبر بد	۲/۲۳	۱۰
خانم دکتر کشوری	مطالعه ، مشارکت در پرسش و پاسخ	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	چالش های اخلاقی و قانونی در سالمندی	۲/۳۰	۱۱
خانم دکتر کشوری	مطالعه ، مشارکت در پرسش و پاسخ	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	چالش های اخلاقی و قانونی در سالمندی	۳/۶	۱۲
گروه اساتید	مطالعه ، مشارکت در پرسش و پاسخ، ارائه سناریو	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	قسمت عملی (کارگاه اخلاق حرفه ای پرستاری)	هماهنگی با دانشجویان	
گروه اساتید	مطالعه ، مشارکت در پرسش و پاسخ، ارائه سناریو	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	قسمت عملی (کارگاه اخلاق حرفه ای پرستاری)	هماهنگی با دانشجویان	

تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزش

برنامه روز اول کارگاه اخلاق حرفه ای ارشد پرستاری خرداد ۱۴۰۳

سخنران	برنامه	ساعت
آقای دکتر شهریاری	ارایه برنامه و اهداف	۸/۰۰-۸/۱۵
آقای دکتر شهریاری خانم دکتر کشوری	چالش های اخلاقی در اصل احترام به استقلال	۸/۱۵-۸/۳۰
دانشجویان و اساتید	بحث گروه ها و ارایه کارگروهی	۸/۳۰-۹/۳۰
خانم دکتر کشوری آقای دکتر شهریاری	چالش های اخلاقی در ارتباط با بیمار	۹/۳۰-۹/۴۵
	پذیرایی	۹/۴۵-۱۰/۱۵
دانشجویان و اساتید	بحث گروه ها و ارایه کارگروهی	۱۰/۱۵-۱۱/۳۰
خانم دکتر کشوری آقای دکتر شهریاری	چالش های تصمیم گیری اخلاقی	۱۱/۳۰-۱۱/۴۵
	نماز و استراحت	۱۱/۴۵-۱۲/۱۵
دانشجویان و اساتید	بحث گروه ها و ارایه کارگروهی	۱۲/۱۵-۱۳/۳۰
اساتید	جمع بندی و بحث نهایی	۱۳/۳۰-۱۴/۰۰

برنامه روز دوم کارگاه اخلاق حرفه ای ارشد پرستاری خرداد ۱۴۰۳

سخنران	برنامه	ساعت
آقای دکتر شهریاری	معرفی اهداف و برنامه کارگاه	۱۳-۱۳/۱۵
آقای دکتر کشاورزین	ارایه سناریو اخلاق در سازمان	۱۳/۱۵-۱۳/۳۰
دانشجویان و اساتید	بحث گروه ها و کارگروهی	۱۳/۳۰-۱۵/۰۰
دانشجویان و اساتید	پذیرایی	۱۵/۰۰-۱۵/۳۰
خانم دکتر کشوری آقای دکتر شهریاری	ارایه سناریو چالش های اخلاقی در احترام به عدالت	۱۵/۳۰-۱۵/۴۵
دانشجویان و اساتید	بحث گروهها و ارایه کارگروهی	۱۵/۴۵-۱۷/۰۰
خانم دکتر کشوری آقای دکتر شهریاری	ارایه سناریو چالش های اخلاقی در آموزش	۱۷/۰۰-۱۷/۱۵
دانشجویان و اساتید	بحث گروهها و ارایه کارگروهی	۱۷/۱۵-۱۸/۱۵
اساتید	جمع بندی و بحث نهایی	۱۸/۱۵-۱۸/۳۰

دانشجویان گرامی

به منظور استفاده بهینه از فرصت ایجاد شده برای برگزاری کارگاه، هر رشته اقدام به تشکیل یک گروه نماید و در زمان بحث گروهها، به فضای گروه خود وارد شده و در زمان ارایه کارگروهی، نماینده هر گروه به بیان نقطه نظرات گروه بپردازد.

